

Modele odpowiedzi do arkusza Próbnej Matury z OPERONEM

Historia
Poziom podstawowy

Listopad 2008

Zadanie	Oczekiwane odpowiedzi	Zasady przyznawania punktów	Punkty za zadanie
1.	a) cywilizacja grecka (lub helleńska), b) cywilizacja babilońska (należy uznać też: sumeryjska, sumeryjsko-babilońska, Międzyrzecza, Mezopotamii), c) cywilizacja egipska	Po 1 pkt za każde poprawne określenie	3
2.	a) liktor, b) trybun ludowy, c) dyktator	Po 1 pkt za każdy poprawny wpis	3
3.	a) Helotami w Sparcie nazywano niewolnych chłopów, potomków podbitych przez Dorów mieszkańców Lakonii i Mesenii, b) periojkwie, spartiaci, c) Duża liczba niewolnych helotów i stałe zagrożenie ich buntem przeciwko spartiatom wpłynęły na życie społeczne Sparty. Przede wszystkim spartiaci musieli być przygotowani do stłumienia buntu helotów, zatem cała społeczność spartiacka ćwiczyła się we władaniu bronią (także kobiety), duży nacisk kładziono na rozwój tężyzny fizycznej dzieci, a ich wychowanie ukierunkowane było na przyszłą służbę wojskową (np. nauka lakonicznej wypowiedzi).	a) 1 pkt za podanie części wyróżnionej i 1 pkt za uzupełnienie, b) po 1 pkt za każdą grupę społeczną, c) 1 pkt za podanie części wyróżnionej i 1 pkt za rozszerzenie wypowiedzi	6
4.	a) Solon, b) Hannibal, c) Odoaker	Po 1 pkt za każde poprawne dopasowanie	3
5.	a) styl romański, b) I – biforium, II – fryz, III – apsyda, IV – westwerk	a) 1 pkt, b) po 1 pkt za każde poprawne przyporządkowanie	5
6.	a) kołodziejstwo, b) płatnerstwo, c) garbarstwo, d) lutnictwo	Po 1 pkt za każdy poprawny wpis	4
7.	d) 1, e) 6	1 pkt za prawidłowe oznaczenie wydarzenia pierwszego i 1 pkt za oznaczenie wydarzenia ostatniego	2
8.	a) Polska, b) Moskwa, c) Francja	a) 1 pkt, b) 1 pkt, c) 1 pkt	3

Zadanie	Oczekiwane odpowiedzi	Zasady przyznawania punktów	Punkty za zadanie
9.	a) Polska, Mieszko, b) Zdaniem kronikarza główną rolę w przyjęciu chrztu przez Mieszka miała odegrać czeska księżniczka Dobrawa, która odmówiała zamążpójścia za poganina. Ocena ucznia może być subiektywna, musi jednak być zgodna z prawdą historyczną oraz być uzasadniona dwoma poprawnymi merytorycznie i logicznie argumentami, np. Wydaje się, że kronikarz nieco przecenił znaczenie Dobrawy w przyjęciu chrztu przez Mieszka. O wiele ważniejsze musiały być względy polityczne, takie jak chęć pozyskania dla Polski Czech jako sojusznika, zabezpieczenie pogranicza południowego Polski w okresie walk z Wielekami, wzmocnienie międzynarodowego prestiżu Polski poprzez dołączenie do grona państw chrześcijańskich, chęć nawiązania bardziej partnerskich stosunków z cesarstwem, wzmocnienie pozycji Mieszka w państwie.	a) 1 pkt za nazwę kraju i 1 pkt za imię władcy, b) 1 pkt za podanie opinii kronikarza, 1 pkt za sformułowanie własnej oceny i po 1 pkt za każdy poprawny argument (maksymalnie 2 pkt)	6
10.	a), c)	Po 1 pkt za każde poprawne zaznaczenie	2
11.	a) Niemcy, b) Francja, c) Ruś, d) Węgry	Po 1 pkt za każdą poprawnie wpisaną nazwę	4
12.	a) żakeria, Francja, b) zbuntowani chłopci zostali rozbici i wymordowani, c) wojna stuletnia	a) 1 pkt za nazwę wydarzeń i 1 pkt za nazwę państwa, b) 1 pkt, c) 1 pkt	4
13.	Podobieństwa: np. Biblia jedynym źródłem wiary, odrzucenie zwierzchnictwa papieża, rezygnacja z celibatu księży, uznawanie tylko dwóch sakramentów, zakaz kultu obrazów i rzeźb, rozwiązanie zakonów, rezygnacja z kultu świętych, brak spowiedzi cichej, liturgia w językach narodowych, rezygnacja z czynków jako niezbędnego warunku zbawienia; Różnice: u luteran zbawienie poprzez wiarę i łaskę Boga, a u kalwinistów na skutek predestynacji, różnice w pojmowaniu sakramentu eucharystii, u luteran indywidualna interpretacja Pisma Świętego, u kalwinistów narzucona przez Kalwina, u kalwinistów surowsze normy moralne niż u luteran	Po 1 pkt za każde poprawne podobieństwo i różnicę, maksymalnie 4 pkt	4
14.	a) fałsz, b) prawda, c) fałsz, d) fałsz	Po 1 pkt za każdy prawidłowy wpis	4
15.	A. Jacques Cartier, B. Ferdynand Magellan, C. Vasco da Gama	Po 1 pkt za każdy prawidłowy wpis	3
16.	a) chłopci; nie mieli żadnego wpływu na władzę; wynikało to z systemu feudalnego i z uprzywilejowania szlachty, która była jedynym stanem mającym realny wpływ na sprawowanie władzy, b) Rusini; zdecydowały o tym: ekspansja państwa polskiego na wschód za Kazimierza Wielkiego oraz unia z Litwą	a) 1 pkt za odczytanie warstwy społecznej, 1 pkt za określenie jej wpływu na władzę i 1 pkt za podanie przyczyn tego stanu, b) 1 pkt za odczytanie nazwy z diagramu i 1 pkt za podanie wydarzeń	5

Zadanie	Oczekiwane odpowiedzi	Zasady przyznawania punktów	Punkty za zadanie
17.	a) Szwecja, XVII w., b) Reformy Gustawa II Adolfa polegały m.in. na objęciu obowiązkiem służby woj- skowej niemal wszystkich mężczyzn do 40 roku ży- cia, a faktycznie służył w wojsku co dziesiąty, które- go ekwipowała na swój koszt pozostająca w cywilu dziewiątka. Wprowadzono też ulepszoną broń palną o wyższej szybkostrzelności, c) np. wojna trzydzie- stoletnia, wojna polsko-szwedzka 1626–1629, po- top szwedzki, wojna szwedzko-duńska w la- tach 1675–1679	a) 1 pkt za podanie kraju i 1 pkt za podanie wieku, b) 1 pkt za opis reform, c) 1 pkt za każdą podaną wojnę, maksymalnie 2 pkt	5
18.	a) Prusy (lub Królestwo Pruskie), XVIII w., b) absolu- tyzm oświecony	a) 1 pkt za podanie nazwy państwa i 1 pkt za podanie wieku, b) 1 pkt za podkreślenie właściwego ustroju	3
19.	Księstwo Warszawskie, 1807 r.	1 pkt za nazwę pań- stwa i 1 pkt za datę roczną	2
20.	b) 1, e) 5	Po 1 pkt za poprawne wpisanie każdej z liczb	2
21.	Królestwo Polskie	1 pkt	1
22.	a) Afganistan, b) Maroko, c) Korea, d) Sudan	Po 1 pkt za każde pra- widłowe przyporząd- kowanie	4
23.	a) Wielka Brytania, Niemcy, b) Powodem gwałtow- nego wzrostu produkcji stali w Niemczech i Wiel- kiej Brytanii była prowadzona przez oba kraje roz- budowa floty, zarówno handlowej, jak i wojennej. Spowodowane było to rywalizacją tych państw o kolonie. Rywalizacja ta często prowadziła do ba- lansowania na granicy wojny i w obawie przed jej wybuchem obie strony gwałtownie zbroiły się, co również wymagało ogromnych ilości stali.	a) Po 1 pkt za podanie nazw państw, razem 2 pkt, b) 1 pkt za poda- nie części wyróżnionej i 1 pkt za uzupełnienie, razem 2 pkt	4
24.	a) kubizm, b) impresjonizm, c) surrealizm, d) re- alizm	Po 1 pkt za popraw- ne połączenie każde- go z obrazów z nazwą stylu	4

Zadanie	Oczekiwane odpowiedzi	Zasady przyznawania punktów	Punkty za zadanie
25.	a) Rozbudowa i modernizacja polskiej armii w planach E. Kwiatkowskiego miały się stać jednym z motorów napędowych polskiej gospodarki. Rozwijająca się armia miała składać duże zamówienia na sprzęt i wyposażenie, co sprzyjałoby rozwojowi przemysłu, b) Polska A, czyli część zachodnia II RP, była dużo lepiej rozwinięta gospodarczo i cywilizacyjnie. Dysponowała dość dobrze rozwiniętym przemysłem, siecią dróg i linii kolejowych, infrastrukturą telekomunikacyjną. Polska B była dużo słabiej zurbanizowana niż Polska A, c) Ocena ucznia może być subiektywna, musi być jednak zgodna z realiami i poparta poprawnymi merytorycznie argumentami, np.: Mimo zmiany granic Polski po II wojnie światowej i upływu kilkudziesięciu lat nadal można mówić o istnieniu Polski B, czyli słabo rozwiniętych gospodarczo wschodnich rejonów naszego kraju. Widać to choćby na przykładzie sieci drogowej i kolejowej. Podobnym wskaźnikiem jest stopień bezrobocia.	a) 1 pkt za opisanie roli armii w gospodarczych planach E. Kwiatkowskiego, b) 1 pkt za przedstawienie treści wyróżnionych i 1 pkt za uzupełnienie, c) 1 pkt za sformułowanie oceny i 1 pkt za uzasadnienie	5
26.	e) 1, b) 5	Po 1 pkt za każde poprawne oznaczenie	2
27.	a) fałsz, b) fałsz, c) fałsz	Po 1 pkt za prawidłowe oznaczenie każdego ze stwierdzeń	3
28.	e)	1 pkt	1
29.	b)	1 pkt za prawidłowe podkreślenie	1
30.	Tekst opisuje Kambodżę. Czerwoni Khmerzy usiłowali wprowadzić w życie system maksymalnie zbliżony do idealistycznego komunizmu. Zakazali wyznawania religii, zlikwidowali pieniądze i własność prywatną. Zmuszali swoich rodaków do nieludzko ciężkiej pracy i głodzili ich. Usiłowali zlikwidować instytucję rodziny.	1 pkt za podanie nazwy kraju i 1 pkt za opis zmian wprowadzonych w Kambodży	2